

Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*Journal of Social and Cultural Studies*

www.toplumvekultur.com

Yıl/Year:2019, Sayı/Issue: 4, Sayfa/Page:28-52

SUÇ MAĞDURU OLMA KORKUSUNA SOSYOLOJİK BİR BAKIŞYıldız YAVUZ¹**Öz**

Toplumsal yaşam için gerekli olan uyumun ve güvenliğin sağlanabilmesi için toplumların belirlediği kurallar bulunmaktadır. Suç olgusu bu kuralların ihlali ile ortaya çıkan bir kavramdır. Suç olgusunun toplumsal boyutları bulunmaktadır. Suç olgusunun sebeplerinin anlaşılabilmesi ve engellenebilmesi için bu boyutların anlaşılması gereklidir. Suç ve mağduriyet korkusu, toplumsal bütünlüğün sağlanabilmesi için çözülmesi gerekli önemli birer sorundur. Suç olgusu beraberinde birtakım mağduriyetlerin yaşanmasına ve bu mağduriyetlerin suç mağduriyet korkusu oluşturmalarına sebep olabilmektedir. Suçtan dolayı doğrudan mağduriyet deneyimi olanlar ve onlarla birlikte çevrelerindeki bireylerde de dolaylı mağduriyet korkusu gelişebilmektedir. Suç mağduriyet korkusu bu durumu açıklamak için kullanılan bir kavramdır ve her geçen gün daha çok araştırmaya konu olmaktadır. Mağduriyet ve mağduriyet korkusunu anlamak için suçun sebeplerinin anlaşılması ve suç mağduriyet konusunun toplumsal etkilerinin anlaşılması önem arz etmektedir. Suç mağduriyet korkusu, suçun artmasına paralel bir artış göstermesine rağmen suç oranlarının azalmasıyla birlikte azalmamaktadır. Bu durum korkunun toplumsal etkisi ile bireylerin korkularının toplumsal düzlemde devam etmesinden kaynaklanmaktadır.

Gelişen ve değişen dünyada en etkili sorunların başında terör eylemleri gelmektedir. Terör eylemleri korku unsurunun halk arasında yayılmasının yanı sıra toplumsal bir tedirginlik oluşturmayı amaçlamaktadır. Korku unsurunu kullanarak hedeflerine ulaşmaya çalışan terör, intihar eylemleri ile sindirme politikalarını devreye sokmakta ve amaçlarına bu yöntemlerle ulaşmayı hedeflemektedir. Genellikle insanların kalabalık olduğu zaman ve mekânların seçilmesiyle maksimum zarar vermek amaçlanmaktadır. Terör eylemlerinin yerinin ve zamanın belli olmaması, halkın kendisini savunmasız hissetmesine ve suç mağduriyet korkusu geliştirmelerine neden olmaktadır. Kendisini savunmasız hisseden bireyler tedbir alma yolunu seçmekte ve çoğu zaman bu tedbir bireyin toplumdaki uzaklaşmasına ve yabancılaşmasına yol açmaktadır. Toplumsal güvensizlik sonucu toplumdaki uzaklaşma ve yabancılaşma, toplum için ciddi sorunlara neden olabilmektedir. Bu yüzden suç mağduriyet korkusunun araştırmaya konu olacak kadar gerekli ve önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suç, Korku, Mağdur, Mağduriyet, Viktimoloji Suç Sosyoloji, Suç Mağduriyeti Korkusu,

¹ Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Bölümü Doktora Öğrencisi, yldzyavuz01@gmail.com, orcid: 0000-0001-6133-0466

A SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE ON THE FEAR OF CRIME***Abstract***

There are some rules set by the societies in order to ensure the harmony and security necessary for the social life. Crime is a concept that arises with the violation of these rules. The phenomenon of crime is a matter with social dimensions and understanding of the reasons of the crime and understanding these dimensions is a problem that must be solved for social integrity in order to prevent crime. The phenomenon of crime causes some grievances and these grievances create fear of crime. It can cause fear of indirect victimization in those who have suffered directly from the crime and who have suffered directly from them. Fear of crime victimization is a concept used to explain this situation and it is subject to more research day by day. In order to understand the victimization and fear of victimization, it is important to understand the reasons of the crime and to understand the social effects of the crime victimization issue. The fear of crime victimization increases parallel to the increase in crime but does not decrease with the decrease in crime rates. This is due to the social impact of fear and the persistence of individuals' fears at the social level.

Terrorism is one of the most effective problems in the developing and changing world. Terrorist acts aim to spread the element of fear among the public, as well as to create uneasiness. Terror, which tries to reach its targets by using the element of fear, engages in suicide actions and intimidation policies and aims to reach its aims with these methods. Generally, it is aimed to give maximum harm by choosing the places and places where people are crowded. The place of terrorist acts and the uncertainty of time make the public feel vulnerable and cause fear of crime victimization. Individuals who feel vulnerable choose to take measures and this often leads to alienation from the society. As a result of social insecurity, alienation from society and alienation cause serious problems for the society. Therefore, the fear of crime victimization is necessary to be the subject of the research.

Key Words: Crime, Fear, Victim, Victimology, Victimization, Criminal Sociology, Fear Of Crime.

Giriş

Suç, bireyle başlayıp toplumsal alanda etki bulan bir eylemdir. Bireyselden ziyade toplumsal boyutuna da önem verilmesi ve etkilerinin minimize edilmesi için suça neden olan unsurların dikkatlice araştırılıp ortaya koyulması gerekmektedir. Literatüre bakıldığında araştırmaların ulaştığı sonuçlar ile suçu etkileyen birden çok faktörün varlığı tespit edilmiştir. Fakat araştırmalar suçlu üzerinden ilerletilmiş ve mağdur ihmal edilmiştir. Mağdurun suç üzerindeki etkisi anlaşılınca viktimoloji çalışmaları başlatılmış ve diğer disiplinlerce de konu edilmiştir. Bu durum suç mağduriyet konusu üzerinde etkili olan faktörlerin anlaşılması için önemli olup mağdurun suç öncesi ve suç sonrası çalışmalardaki etkisini anlaşılabilir kılmaktadır.

Suç mağduriyet korkusu çevresel ve bireysel etmenler üzerinden iki yönlü ele alınan bir konudur. Buna rağmen her haliyle toplum üzerinde etkisi olduğu için sosyal bilimlerle uğraşanların araştırma alanı olmuştur. Kent ve kentleşme kavramlarının ortaya çıkmasıyla birlikte bu mekânlar kendilerine has sorunları da beraberinde getirmişlerdir.

Özellikle suç ve suçtan kaynaklı problemler konusunda kentin konumu araştırılması gereken konuların başında gelmektedir. Kentlerin suçu arttıran unsurları barındırması kent ortamlarının toplumsal güvensizlik oluşturmaya neden olmaktadır.

Teknolojik gelişmelerle beraber suç ve suçun türlerinde değişim gözlenmiş bu durum suç mağduriyet korkusunda artışa neden olmuştur. Bu suç türlerinden en belirginini ve toplumsal düzlemde etkisi en fazla olanı terör eylemlerinden kaynaklı suçlar ve bunların yansımalarıdır. Toplumsal etkileri bakımından suç mağduriyet korkusu bireyle başlayıp toplumsal bir korkuya dönüştüğünde derin izler bırakmaktadır. Bu etkilerin en fazla olduğu durumlar terör ve terörizm suçlarından kaynaklanmaktadır. Terörün korku yayma amaçlı kullandığı araçların başında medya ve iletişim araçları bulunmakta ve bu iletişim araçları suç mağduriyet korkusunun topluma iletilmesi noktasında önemli bir rol üstlenmektedir.

Suç toplumsal düzen için tehdit unsuru taşımasının yanında toplumdaki sosyal refahı da olumsuz yönde etkilemekte bu suçu ciddi bir sorun haline getirmektedir. Özellikle toplumu yıkma hedefi güden terör eylemleri bireysel korkunun ötesinde toplumsal korkunun oluşmasına neden olmaktadır. Suç mağduriyet kavramının varlığı yeni olmamakla birlikte etkileri bakımından son zamanlarda daha çok görünür bir konu haline gelmiştir.

Suç Kavramı ve Suç Sosyolojisi

Suç tanımlamak, doğası ve içerisinde bulundurduğu değişkenlerden dolayı zordur. Yine de suçun tanımlama çabaları devam etmektedir. En genel anlamıyla mevcut yazılı kuralların ihlal edilmesi suç sayılmakta, bu tanım üzerinden genişlemekte ve şekil almaktadır. Suçun tanımlayan disiplinler arasında en çok hukuki tanımlamalara yer verildiği görülmektedir. En basit hukuki tanıma göre suç, toplum içerisinde hukuk kurallarına aykırı davranışları ve bu davranışların korunan değerlerin veya menfaatlerin ihlali sayılmasıdır (Güver, Şenol, 2017: s.194). Suçun tanımı toplumdan topluma ve dönemden döneme değişiklikler ortaya koymaktadır. Toplumlarda belirlenmiş yasalar bulunmakta ve bu yasalara uymayan durumlar suç teşkil etmektedir. Suç işleyenler cezai yaptırımlara tabi tutulmaktadır. Tarihte yaşam bulmuş hemen hemen her toplumda suç sayılan eylemler ve bu eylemlere dayalı yaptırımlar mevcuttur (Biliç, 2014: s.9). Suçun belirlenmesi toplumsal kanunlara bağlı olsa da genelde kanun koyucu kişi ve kişilerce oluşturulmaktadır. Suç kavramıyla ilgilenen farklı disiplinler bulunmaktadır. Bu

disiplinler suçu kendi bakış açılarından açıklamaya çalışmaktadırlar. Sosyoloji, hukuk, psikoloji gibi bilimlerin ilgi alanında bulunan suç son zamanlarda mekânsal özellikler bakımından da kategorize edilmeye başlanmış olup suça yeni bakış açıları kazandırılmıştır (Düzgün, 2007: s.4). Suç toplumsal olaylar neticesinde şekil almaktadır ve toplumdan bağımsız değildir. Suç sayılan faaliyetlerin kişisel eylemlerden kaynaklanan ya da doğuştan getirilen veya sonradan elde edilen özellikler olarak değerlendirilmesi yanlış ve eksik bir tanım olmaktadır. Suç değerlendirilirken yalnızca içerisinde vuku bulunduğu toplumsal olayların tanımı olarak ele alınmalıdır (İçli, 2001: s.3). Suçu işleyen birey olsa da bireyin, toplumdan etkilendiği ve suçun toplum içerisinde şekillendiği unutulmamalıdır.

Suçun tanımı yapılırken kullanılan kısıtlamaların oranı suçu ve suçun etkileri üzerinde önemli bir rol oynamaktadır. Suçun dar bir kapsamda yorumlanması aile içi şiddet, nefret suçları gibi pek çok suçun göz ardı edilmesine ve gereken dikkatin verilmesine engel olacak ve bu tür suçları tanımların dışında bırakacaktır. Diğer yandan eğer suç tanımlanırken kapsamı geniş tutulursa bu sefer de sapma davranışları da ceza sistemine dâhil edilen suçlardan olacaktır (Güver, Şenol, 2017: s.194). Bu tür sorunların önlenmesi için suçun tanımlarının kapsamları ne geniş ne de dar bir çerçeveden sınırlandırılmamaya dikkat edilmelidir.

Sosyolojik suç çalışmalarında çevresel faktörlerin ayrı bir öneme sahip olduğu görülmektedir. Toplumsal ilişkiler ağı bireyi koruyabilmektedir. Bireyin toplumsal alandaki konumu ve sosyal ilişkileri suç ve suç korkusunun oluşmasını ya da oranının artmasını etkilemektedir. Buna göre bireyin ait olduğu topluma aidiyet duygusu ve sosyal statüsünün bilincinde olması, kültürel davranışlara uyumu onun sosyalleşebilmesi sosyolojiye göre zorunlu iken suç ve suç mağduriyet korkusu bu bağları zedelemektedir. Sosyalleşmede birey ve toplum arasında uyum olması gerekir. Sosyalleşme için ön koşullardan birisi de ödül ve ceza sistemidir (Biliç, 2014: s.9). Bireyin sosyalizasyonla öğrendiği ceza, ödül pratiği bireyi suçtan korumaya yönelik bir işleve sahiptir. Bu işlevde meydana gelen sorunlar bireyi suça itebilmekte veya suç mağduriyet korkusu yaşamasına ortam hazırlayabilmektedir.

Sosyoloji suç kavramını açıklarken suçu, tek faktörlü olmayan, çok etkeni bulunan bir sorun olarak incelemekte ve bu faktörlerin daha çok çevresel etmenlerden kaynaklandığını savunmaktadır. Sosyoloji suç kavramını ele alırken temel noktalar üzerinden suçun nedeninin anlaşılması ve suça etki eden faktörlerin açıklanmasını

amaçlamaktadır. Bu bağlamda suç sosyolojisi suçu, sosyal yapı ve işlevselci yaklaşım olmak üzere iki ana başlık altında incelemektedir. İşlevselci yaklaşım temsilcisi Emile Durkheim'dir. Ona göre toplumsal yapının izlediği yol mekanik toplumlardan organik toplumlara ve basit ilişki ağlarından komplike ilişki ağlarına doğru genişlemektedir. Bu geçişler toplumun organik dayanışmaya doğru geçilmesine ve baskıcı yaptırımların yerinin verdirici uygulamalara bırakmasına neden olmaktadır. Robert Merton'a göre ise suç, diğer makro sosyolojik analizler gibi denge durumunu kaybetmiş toplumların faile dayatmasının bir sonucudur. Sosyal yapı teorileri ekolojiye dayanan ve ekolojik kaynaklı olmayan suçlar olarak iki gruba ayrılmaktadır. Ekolojiye dayandırılan suç teorileri suçu, birey ve çevre ekseninde meydana gelen olaylar örüntüsüne bağlamaktadır. Diğer yandan ekolojik temelli olmayan yaklaşımlar ise suç olgusunun bireyin, bireyler arası ilişkileri ve bireyin toplumla etkileşiminin sonucunda ortaya çıktığını savunmaktadır (Düzgün, 2007: s.4). Suçun çevresel etmenlerinin olması toplumsal alanda suçun etkileriyle de bağlantılı bir konu olmakta ve suçun çözümünün bir de bu bağlamda ele alınmasını gerektirmektedir.

Suç Mağduriyet Korkusu

Suç kadar önemli olan suç mağduriyet korkusu kavramı, bireyler arası etkileşim, iletişim ve sosyalleşmeyi engelleyici bir yönünün olmasından dolayı bireyin topluma yabancılaşma sorununu doğurabilme potansiyeli açısından araştırılması gereken bir alandır. Suç mağduriyet korkusunun suçtan kaynaklı bir korku olması onu da en az suç olgusu kadar önemli kılmakta ve her dönem ve toplumda görülen suçun devamlılığı bu durumu pekiştirmektedir. Suçtan sonra bireyler toplum içerisinde hem kendileri hem de yakınları için endişe duymakta ve suçtan dolayı mağdur olma kaygısı taşıyabilmektedir (Öztürk, Kocacık, 2016:1489). Suç mağduriyet korkusu kavramı incelenirken korkunun anlaşılması gerekmektedir. Korku kendi başına değerlendirildiğinde bireysel bir duygu halini belirtirken, suç mağduriyet korkusu daha çok toplumsal olması yönüyle değerlendirilmektedir. Bu kavram açıklanırken bireyin dışarıdan gelen tehdit karşısında yine bireyin verdiği tepkilerin ötesinde meydana gelen kaygı ve endişe durumunun açıklanması için kullanılmaktadır (Çolaklar, Solak, 2017: s.315). Suç korkusu ise; “aşırı korunma ve kaçınma davranışlarıyla sonuçlanan, kişinin kendine ya da malına yönelik zarar tehdidi içerdiği bilgisi - algısına dayalı, suç mağduru olma korkusudur” (Öztoprak, vd. 2017: s.1). Bazı çalışmalarda suç korkusu ve suç mağduriyet korkusu karıştırılsa da

suç korkusu, suç karşısında duyulan korkuyu, suç mağduriyet korkusu ise suçtan dolayı meydana gelebilecek her türlü zarardan korkma durumunu açıklamada kullanılmaktadır.

Korku, kendi başınayken evrensel insani bir durumdur ve tehlikelere karşı savunmaya geçme durumunu açıklamaktadır. Oysa suç korkusu, korkunun kaygı durumunu dahi aşması halidir. Korkunun bireysel değil de toplumsal yanı ölçülebilirlik konusunda araştırmalara konu olmaktadır. Kişilerin toplumdan bekledikleri güven durumunun karşılanmaması halinde geliştirdikleri duygusal tepkilerin neticesi suç mağduriyet korkusunu ifade etmektedir (Karasu, 2017: s.44). Öztürk ve Kocacık suç mağduriyet korkusunu aşağıdaki şekilde özetlemektedirler:

Bireyin suç veya suç ile ilişkilendirdiği sembollere karşı geliştirdiği duygusal tepki veya anksiyete duygusu' olarak tanımlanmaktadır. Bir başka bilindik tanım ise Warr tarafından yapılmıştır. O suç korkusunu, 'suça maruz kalma korkusunu tehlike beklentisinden kaynaklanan endişe/kaygı duygusu' şeklinde nitelendirmektedir. 'Korku; bir inanç, değerlendirme veya tutum değildir. Aksine korku bir duygudur. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda suça maruz kalma korkusu, algılanan çevreye karşı geliştirdiğimiz duygusal reaksiyon olarak tanımlanmalıdır. (Öztürk, Kocacık, 2016: s.1491)

Suç mağduriyet korkusunda önemli olan toplumsal tepkilerdir. Bu durum toplumda büyük yankılar oluşturabilmekte ve toplumun çoğunluğunu etkileyebilmektedir (Solak, 2015: s.18). Suç mağduriyet korkusu bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutları olan karmaşık bir kavramdır. Bu durum suç mağduriyet korkusunu açıklamayı ve tanımlamayı zorlaştırmaktadır. Bilişsel alanda risk algısı ve rasyonel düşünmenin sonucunu duygusal alan ise korku ile ilgili duygular ve bu duyguların sonuçlarını ifade etmektedir. Davranışsal alan suç mağduriyet korkusunun suça tepki olarak gösterilen fiziksel eylemlerini belirtmektedir (Öztürk, 2015: s.254). Suç mağduriyet korkusundaki bilişsel ve duygusal alanların bireysel olmasından dolayı araştırmalara konu olmazken davranışsal alan ise ölçülebilirlik bakımından araştırmalara konu olmaktadır.

Suç mağduriyet korkusu kavramının içeriğine bakıldığında suçtan dolayı bedensel, ruhsal, ekonomik ve sosyal açıdan zarar gören kişileri tanımlamaktadır. Suçtan zarar gören denildiğinde önemli bir noktada suçtan dolayı zarar gören kişinin suçluyu şikâyet etmesi ve mağduriyetinin kayıtlara geçmesini gerekli kılmaktadır (Polat, Gül, 2010: s.1292). Suçtan zarar gören mağdur tanımlanırken mağdurun içerisine alındığı kapsama dikkat etmek gerekir. Çünkü zarar gören mağdurun dar bir kapsamda ele alınması durumu söz konusu olabilmektedir. Zarar gören kişinin mağduriyetinin giderilebilmesi için kapsamın dar bir zarar gören olarak sınırlandırılmaması ve

sınırlandırmaların dikkatli yapılması önemli bir konudur (Katoğlu, 2012: s.662). Daha sorasın da ise mağdurun tespitinden sonraki aşama olan mağdura gereken önemin verilmesi koşuluyla mağduriyetinden dolayı gerekli rehabilitasyonun sağlanması gerekmektedir (Uslu, 2013: s.245). Mağduriyetin suç ve suç türüne göre değişiklik arz ettiğinin anlaşılmasından sonra mağduriyeti baz alarak mağdurun haklarının korunması gerektiği de anlaşılmaya başlanmıştır (Kafes, 2011: s.91). Mağdurun durumunun anlaşılmaya başlanması ve mağdur haklarına gereken önemin verilmesi mağdurun zararının giderilmesi için ve daha sonrasında korku duymasının önüne geçilmesi için önemli bir unsurdur.

Toplumun işlevlerinin başında güvenliğin sağlanması gelmektedir. Toplumun bu işlevinde yaşanan sorunlar bireylerin kendi güvenliklerini kendilerinin sağlamaya çalışması durumunu beraberinde getirmekle birlikte, toplumdaki kopmasına ve yabancılaşma durumuna zemin oluşturabilmektedir. Toplumdan soyutlanma durumu ve yabancılaşma beraberinde toplumsal çözümleri getirmektedir (Ömeroğlu, 2012: s.332). Toplumun bir arada tutan bağlardan birisi bireyin kendisini toplum içinde güvenli hissetmesi olduğu için toplum tarafından güvenliğin sağlanamaması ise ciddi bir sorundur. Bu sorunun giderilmesi devlet mekanizmasının güvenlik hizmetleriyle ilintili olup sağlanan güvenlik ile suç mağduriyet korkusuna paralellik göstermektedir.

Suç mağduriyet korkusu ile suç değerlendirildiğinde suç mağduriyet korkusunun etki alanı ve derinliği bakımından daha fazla hasar verdiği görülmektedir. Güven ve güven eksikliğinden oluşan güvensizlik bu durumun başlıca sebeplerinden biridir. Bu durum kolluk kuvvetlerince çözülebilecek bir durum olmasa da kolluk kuvvetlerinin sağladığı güvenlik tedbirlerinin değeri yadsınmaz.

Suç mağduriyet korkusu konusunda etkili faktörler demografik değişkenler ve daha önce mağduriyet yaşamış kişiler üzerinden şekillenmektedir. Araştırma bulgularına göre yaşlı bireylerin, mağduriyet deneyimi olan bireylerin, kadınların ve gelir seviyesi düşük bireylerin mağduriyet korkusu daha fazla olmaktadır (Karasu, 2017: s.46). Bunun yanında ırk, etnik yapı, ekonomik ve sosyal yapı gibi pek çok faktörün etkisi göz ardı edilemez (Çardak, 2012: s.28). Mağduriyet korkusu tüm bireyler tarafından duyulan bir korku olsa da bazı kişilerin mağduriyet korkuları dezavantajlarından ya da yaşam şartlarından dolayı daha fazla olabilmektedir.

Terör ve Terörizm

Terör kavramı kendi başına araştırma konusu olacak kadar derin bir problem olmakla birlikte suç mağduriyet korkusunu etkilemesi bakımından önemli bir unsurdur. Öncelikle kavramın tanımlamalarına yer vermek gerekirse;

Terör kavramı etimolojik olarak Latince “tereré” kelimesinden türetilmiştir. Kelime manası olarak ürkütme, korkutma, korkudan titretme, sindirme ve yıldırma gibi anlamlara gelmektedir¹. Terör kelimesinin Eski Türkçedeki karşılığı “tedhiş”tir. Bu ise Arapça “dehşet” sözcüğünden ileri gelmektedir. 1936 ila 1981 yılları arasında tam 109 farklı terör tanımı yapılmıştır. Bu çerçevede bazı terör tanımlarına bakılacak olursa; bir tanıma göre “terör kısaca, kuralsız ve örgütlü bir şekilde siyasal amaca ulaşabilmek için yapılan şiddet eylemleridir”. Başka bir tanım terörü, “politik amaçlı bir şiddet hareketi” olarak ortaya koymaktadır. Bir diğer tanıma göre de terör “örgütlü ve kuralsız şiddet hareketi” olarak nitelendirilmektedir. Uluslararası Sosyal ve Davranış Bilimleri Ansiklopedisi’nde ise terör, “her türlü ideolojiye hizmet eden, devletler tarafından desteklenebilen, siyasal amaçlı şiddet tehdidi veya şiddet kullanımı” şeklinde tanımlanmıştır. (Arıkoğlu Ündücü, 2011:2)

Terörün barındırdığı olumsuz tamından dolayı kavramın kendisi dahi korku oluşturmakta ve toplumsal etkiler göstermektedir. Kavramsal olarak net bir tanımı olmasa da yıkıcı ve hasar veren bir yapıyı açıklamaktadır. Terör denilince yıkıcı eylemler anlaşılırken terörizm bunun belli bir amaç doğrultusunda kullanıldığı ve devamlılığı olan eylemleri kapsamaktadır. Terör bazen kontrol dışı eylemler olabilmekteyken terörizm irade ve belli bir siyasi amaç doğrultusunda gerçekleşmektedir (Arıkoğlu Ündücü, 2011: s.2). Terör dünya üzerinde farklı coğrafyalarda farklı koşul, hedefler ve amaçlar doğrultusunda gerçekleşmektedir. Terörden dolayı mağdur olma ve korku duyma da farklılık arz etmektedir. Terör mekânsal çevreden etkilenmekte ve fiziki koşulları da etkilemektedir. Bu durumun en kötü taraflarından birisi de ne zaman ve nerede gerçekleşeceğinin bilinmemesi ve bunun sonucunda algılanmış savunmasızlık yaşanmasıdır. Algılanmış savunmasızlık fiziki çevre ve çevre koşullarından etkilenmekte ve suç mağduriyet korkusunu direkt etkilemektedir (Irmak, Kahya, 2014: s.316). Terör ile ortaya çıkan sorunlar o anla ve eylemlere maruz kalan kişilerle sınırlı kalmayıp etki süresi ve etkilediği kişiler olayın büyüklüğüne bağlı olarak daha derin etkiler oluşturabilmektedir (Türk, Hamzaoğlu, 2019: s.186).

Terör saldırılarında en etkili eylemlerin başında intihar saldırıları gelmektedir. Bu eylemler bomba patlatılması ve azami zarar verme durumunu gözeterek

gerçekleştirilmektedir. Eylemlerin en çok etkili noktası intihardır. İntiharın tanımı için öncelikle Durkheim' e yer vermek gerekir: "İntihar; 'nasıl bir sonuç vereceği bilinen, kurbanın kendisi tarafından gerçekleştirilen, olumlu ya da olumsuz bir edimin dolaysız ya da dolaylı sonucu olan her ölü edimine intihar denir. İntihar girişimi de böyle tanımlanan, fakat ölüm sonucu vermeyen edimdir.'" (Durkheim, 2013: s.5)

Bu tanım genel intihar tanımını karşılamakta olup intihar saldırılarında Durkheim'in kategorize ettiği intihar türlerinden özgeci intihar türü terörden kaynaklı intihar türünü açıklamaktadır. Bu intihar türünde kişi yaşamından daha değerli bir amaç uğruna hayatına isteyerek son vermektedir (Durkheim, 2013: s.5-30). İntihar saldırıları adaletsizlik karşıtı eylemler olarak değerlendirilip öfke duyulan kişi veya kişilerden intikam alınması amacı güdülen eylemler olarak da bakılmaktadır (Açıkgöz, 2016: s.327). Bununla birlikte eylemi gerçekleştiren kişi veya kişiler haklı olduklarını düşündükleri payda üzerinden ilerleseler de bu haklı oldukları anlamına gelmemektedir (Açıkgöz, 2013: s.305). Hiçbir intihar saldırısı hangi amaçla yapılıyor olursa olsun haklılık paydasına sahip değildir. Çünkü masum insanların ölümüyle sonuçlanan hiçbir eylem haklı bulunamaz. Eylemi gerçekleştirenlerin can kaybının fazla olmasını hedeflemeleri bu eylemlerin ciddi bir boyutta olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte intihar saldırısı ile gerçekleştirilen terör eylemlerinin amacı sadece eylemin gerçekleştiği mahalle sınırlı kalmamakta, toplumun geri kalanında korku uyandırmakta ve bunu önceden hedef olarak belirlemeleridir

Terör saldırılarını sadece intihar eylemleri olarak ele almakla birlikte en etkili eylemlerden birisinin intihar olduğunu da belirtmek gerekir. Bu eylemler planlanırken haklı olduklarını düşündükleri bir durumu duyurma isteği olsa dahi eylemler konuyla ilgisi olmayan halkı etkilemektedir. Terörün hedefine ulaşmak için kullandığı araçlar mevcuttur. Terör, eylemler yapılmasının yanı sıra bu durumun bir kaos ortamı oluşturması sağlanmaktadır. Kullanılan araçların başında medya gelmektedir. Medya araçlarının, eylemin izlerini halka yansıtması terörün maksimum zarar politikasına hizmet etmektedir. Terörizm kendini duyurmak ve yaptıklarının etkisini geniş kitlelere yansıtmak için medyayı kullanmakta, medyada haber bulma gereksinimini karşılamak için bu haberleri sunmaktadır (Kazan, 2012: s.110). Terör eylemleri internet düzleminde de gerekli yankıların sağlanması amacıyla kullanılmaktadır. İnternette yayınlanan haberler terörün korku oluşturma ve sindirme amacına hizmet etmektedir. Bu durum aynı zamanda mevcut bölgelerdeki halka korku unsuruyla yönetim sağlama amacı taşımaktadır (Şenol vd. 2016: s.287). Terör, ister medya ve haber verme araçları olsun

ister internet üzerinden denetimi sağlanmayan araçlar olsun kendisini ve yaptıklarını duyurmak ve korku oluşturmak için bu araçları kullanmaktadır.

Suç Mağduriyet Korkusuna Teorik Yaklaşımlar

Mağduriyet teorileri mağduriyetin kaynağından hareketle gruplamalar yapılarak açıklanmaktadır. Suç mağduriyet korkusunu dört model olarak özetleyen çalışmalar bulunmaktadır (Öztürk, Kocacık, 2016: s.1491). Mağduriyet teorilerinin sebeplerinden kaynaklı sınıflandırmalar yedi suç mağduriyet teorisine dayandırılmaktadır. Suç mağduriyet teorileri literatürde mağduriyet deneyiminden, savunmasızlık hissinden, yaşanan mekânın fiziki koşullarından, sosyal çevre sorunlarından, toplumsal dayanışma ve çözümlerden kaynaklanabilmektedir. Sadece kaynaklarına bakarak bile suç mağduriyetinin ciddi sonuçlar doğurabileceğini söyleyebilmek mümkündür.

Mağduriyet Modeli

Suç mağduriyet teorisi, mağduriyetin suç korkusu üzerindeki etkilerinin anlaşılması ve gereken önemin verilmesi gerektiğini savunmakta ve doğrudan mağduriyet deneyimi ya da dolaylı mağduriyet deneyimlerinden kaynaklı suç korkusuna dayanmaktadır. Bu teoriye göre daha önce mağduriyet yaşamış bireyin yaşamış olduğu mağduriyetin etkisiyle orantılı bir korku geliştirdiklerini ve bu bireylerin toplumun geri kalan diğer bireylerden daha fazla korku yaşayacaklarını öngörmektedir. Benzer şekilde yakınlarında mağdur olmuş kişiler bulunan bireylerinde benzer bir korku duyacaklarını ileri sürmektedir. Dolaylı mağduriyette özellikle kendisini suça maruz kalma konusunda savunmasız gören kişilerin daha fazla korku duyacaklarını savunmaktadır (Karakuş, 2013: 3,4). Doğrudan mağduriyet bizzat yaşanmış mağduriyeti ifade ederken dolaylı mağduriyet ise çevresindeki herhangi birinin yaşamış olduğu mağduriyetin aktarılmasından sonra oluşan suç mağduriyet korkusunu ifade etmektedir (Yücel, 2009: s.285). Daha önce terör eylemlerinden doğrudan ya da dolaylı mağduriyet yaşamış kişilerin hikâyeleri suç mağduriyet korkusunu etkilemektedir. Mağduriyet yaklaşımı suçun tekrar edebilme durumundan hareketle suç mağduriyet korkusunun yaşandığını savunmaktadır. Mağduriyet modelinde kişi sadece kendisinin değil sevdiği kişilerin de suça maruz kalabilmelerinden korkmaktadır (Ünal, Reşitoğlu 2017: s.157). Mağduriyet yaşamış kişilerin, suç mağduriyet korkusu yaşamaları, yaşam kalitelerini düşürmekte ve

bütün hayatları boyunca hissedilebilir bir etkiye sahip olabilmektedir. Mağduriyet modeli dolaylı etkilerinden dolayı geniş bir alana yayılmaktadır.

Mağduriyet modellerinden olan Dolaylı Mağduriyet yaklaşımı Skogan ve Maxfi eld'in tarafından geliştirilmiştir. Teoriye göre, suç mağduriyet korkusu için doğrudan mağduriyet yaşamış olmak gerekmemektedir. Başkalarının yaşadığı mağduriyet olayları da suç mağduriyet korkusu oluşturabilmektedir. Bu teorinin ortaya çıkmasını sağlayan çalışmalardan üç unsur oluşmuştur. İlki suç mağduriyet korkusu ile mağduriyet arasında ters orantı bulunduğunu saptamıştır. Bunun sebebi suç mağduriyetinin, başkalarından duyulan mağduriyet durumundan daha çok etkilenmesidir. İkincisi toplumsal bağların suçun toplumsal etkileşim sonucunda suç mağduriyet korkusunu arttırmasıdır. Sonuncusu da demografik değişkenlerden kaynaklı ilişkilerin suç mağduriyet korkusunun risk değerlerini yansıtmasıdır (Usta Baki, 2015: s.66). Bunlara göre bireylerin başkalarından duyduğu mağduriyet deneyimlerinden dolayı daha çok korku duyduğu anlaşılmaktadır.

Rutin Aktiviteler Teorisi

Rutin aktiviteler teorisine göre, suç mağduriyet korkusu; kişileri gündelik yaşamlarında ve çevresel etkiler sonucunda suç işlenmesi için uygun fırsatların olduğu durumlarda korku duymaları sonucunda gelişmektedir. Kısaca teori gündelik yaşamlarda meydana gelmiş değişimlerin suç davranışını oluşturacağını ve bunun etkilerini açıklamaktadır. Rutin eylem teorisi de, suçu üç temel faktör doğrultusunda açıklamaktadır; birincisi motive olmuş suçlu, ikincisi uygun hedef ya da hedeflerin varlığı, üçüncüsü ise suçtan korunmak için yeterli gerekli korunma alınmamış olmasıdır. Cohen ve Felson bu üç faktörün birlikteliğinin suç için kaçınılmaz olduğunu belirtmektedir. Onlara göre suç sayılan davranışlar için toplum içerisindeki meşru fırsatların ve bireylerin özgürlüğünün bir sonucu olarak meydana gelmesi söz konusudur. Bu duruma göre günlük yaşamda alınacak bazı önlemler ve yapılacak bazı düzenlemeler suçun önlenmesinde etkili olacaktır. Başka bir faktör olarak da potansiyel mağdur kavramına bakılmış ve mağdurların kendilerini kolay hedef olmakta çıkarmaları gerektiği ifade edilmiştir (Kızmaz, 2005:170). Burada önemli olan mağdurun suçun işlenmesindeki etkisi ve bu etkiden dolayı korku duymasındadır.

Rutin aktiviteler teorisinin geliştiricileri olan Cohen ve Felson, yaptıkları bir araştırmada artan suç oranlarının insanların günlük yaşamından ve evden uzak olma

durumlarına eş olarak arttığını ileri sürmüşlerdir. Teori kapsamında motive suçlu, uygun hedef ve hedefin korunamaması koşullarının suçu doğurduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuca göre toplum içerisindeki bireyler potansiyel suçlu konumundadırlar ve diğer iki koşulda sağlandığında suçluya dönüşürler (Doğan, Sevinç, 2011: s.33). Potansiyel suçluların varlığı potansiyel mağduriyeti beraberinde getirmekte ve suç mağduriyet korkusunu etkilemektedir.

Rutin aktiviteler teorisi suçun sebebini açıklarken suç mağduriyet korkusuna zemin hazırlayan koşulları da açıklamış bulunmaktadır. Teoride hedefin korunamaması durumu güvenlik güçlerinin yeterliliğinin sorgulanmasına neden olmaktadır. Yeterince korunmadığını düşünen kişiler bu durumda devleti ve toplumsal sistemi suçlamakta ve güven duygusunu yitirebilmektedirler (Utma, 2015: s.503). Suç için uygun koşulların varlığında kişiler kaçınma davranışı sergileyebilmekte ve tedbir amaçlı günlük yaşamında kısıtlayıcı önlemler alabilmektedirler. Alınan önlemler her ne kadar suçtan korunma ve kaçınma için olsa da kişilerin yaşamını kısıtlamakta ve hayat kalitesini düşürmektedir (Erdem, 2015: s.258). Kendisini koruyamama ve hedefin korunamaması, uygun fırsatlar gibi değişkenler kişilerin rutin aktivitelerinde varsa bu durum kişilerin suç mağduriyet korkusu geliştirmelerine ve bu korkuda artış yaşanmasına sebebiyet verebilmektedir.

Savunmasızlık(İncinebilirlik/ Hassasiyet) Teorisi

Savunmasızlık teorisi, hissedilen savunmasızlık durumunun suç mağduriyet korkusunu tetiklediğini ve artırdığını savunmaktadır. Teoriye göre kendilerini savunmasız ya da incinebilir hissedilen kişilerin mağduriyetlerini normal kişiler gibi atlatamayacaklarını düşünmelerinden dolayı mağduriyet korkusu yaşadıkları görülmektedir. İncinebilirliği olan kişilerin, kendileri ve başkaları tarafından suç karşısında savunmasız oldukları düşünülmektedir. Bu yüzden mağduriyetten en çok etkilenme potansiyeli olanlar olarak kabul edilmektedirler (Kul, 2009: s.35). Teori, kapsamında yapılan çalışmaların sonucuna göre ırksal ya da etnik azınlıktaki kişiler, yoksullar, eğitim seviyesi düşük bireyler, statüsü düşük kişiler bu grupların dışında kalan kişilere oranla daha çok mağduriyet korkusu yaşadıklarını ortaya koymuştur. Avantaj sahibi grupların dezavantajlı grupları tehdit olarak görmesi ve varlıklarını ret etmesi de bu durumu artırmaktadır (Çolaklar, Solak, 2017: s.318). Dezavantajlı durumda olmak suç mağduriyet korkusunu artıran bir unsurdur.

Savunmasızlık, durumu en genel haliyle hesaplanmamış bir durumda meydana gelen olaylara maruz kalanların olayla baş edememesi ve bu durumu zorlaştıran unsurların olduğu durumları ifade için kullanılan bir teoridir. Cereyan eden olayın risk değeri, bilinmezlik hali, suç olayıyla başa çıkmayı güçleştirmesi ve kendini savunamama durumunu ifade etmektedir. Teorinin öznel ve nesnel göstergeleri bulunmaktadır. Öznel göstergeler birey ve onun yaşamıyla ilgili olan yaşam şartları, toplumsal bağlar, refah durumu ve iş hayatı gibi değişkenlere bağlı iken nesnel göstergeler ise bireyin ekonomik, sosyal durumunu ve toplumsal koşulların üstesinden gelmesi, baş edebilmesi ve korunabilmesi gibi değişkenleri ifade etmektedir (Yıldırım, 2012: s.23).

Savunmasızlık teorisinin demografik değişkenleri de etkileme durumu vardır. Savunmasızlık burada iki yönlü olmaktadır. Biri savunmasız olduğunu düşünenler diğeryise savunmasız oldukları düşünülenlerdir. Önemli olan herkes tarafından savunmasız oldukları konusunda hemfikir olunan kişilerin savunmasızlığıdır. Yaşlıların, çocukların, kadınların ve dezavantajlı grupların savunmasız oldukları konusunda hemen hemen herkes hemfikirdir.

Toplumsal Düzensizlik Modeli

Toplumsal düzensizlik modeli, yaşanan fiziki ve sosyal çevrede oluşmuş bozuklukların suç mağduriyet korkusuna neden olabileceği gibi var olan korkunun da artmasına neden olabilmektedir. Teoriye göre içerisinde yaşanan mekânların sosyal ve fiziki koşullarındaki bozulmaların ve düzensizliklerin endişe ve korku oluşturduğu savunulmaktadır. Düzensizlik teorisi iki yönlüdür. Birincisi fiziki çevreden kaynaklı bozulmalar ve bakımsızlıklardan kaynaklı iken ikincisi, sosyal çevrenin bozulması, toplumsal ilişkilerdeki kopmalar ve çözümlerden kaynaklanmaktadır.

Toplumsal çözümler teorisi diğer adıyla sosyal organizasyonsuzluk teorisi fiziki ve sosyal çözümlerin kent ortamında kır ortamına oranla daha fazla olduğunu savunmakta, bu yüzden bozulmaları kentsel yapılarla ilişki içerisinde görmektedir. Teorinin kent ile ilgili görüşleri araştırmaların yürütüldüğü mekânlardan kaynaklanmaktadır. Araştırmacılar kentsel mekânların suç ve sapma için gerekli koşulları sağlayan laboratuvarlar olduğunu düşünmektedirler (Kızmaz, 2005: s.151). Kentlerin ve araştırmaya konu olan mekânların suç unsurlarını çokça bulundurmaları bu alanların suç yuvaları olarak algılanmasına sebebiyet vermektedir.

Toplumsal düzensizlik modelinin risk değerlerini ortaya koyan Ferraro'ya göre; bireyler suçla ilişkili risk tahminleri oluşturmak için çevreden aldıkları bilgileri kullanmaktadır. Kişilerin etrafında gördükleri düzensizlik ile suçu bağdaştırmaları korku unsurunu tetiklemekte ve suç mağduriyet korkusunu artırmaktadır. Düzensizlik teorisinin Türkiye'de yapılan çalışmaları da teoriyi destekler nitelikte sonuçlar ortaya koymuştur (Karakuş, 2013: s.4). Buna göre suç ve suç korkusunu oluşturan ve arttıran etmenler arasında sosyal ve fiziki çevre de önemli bir yere sahiptir.

Fiziki çevrede oluşan aydınlanma eksikliği, yapılardaki yıkıntılar, park ve halkın kullanımına açık devlet alanlarındaki mevcut aksaklıklar suç için ortam hazırlamakta ve kişilerin bu alanlardan uzaklaşmasına ve bu alanlarla ilgili korku oluşturmalarına neden olabilmektedir. Sosyal çevrede ise toplumsal bağlarda oluşan çözümler neticesinde o bağların sağladığı güven ve kontrolün sağlanmasını engelleyerek suç mağduriyet korkusu ve geri çekilme durumlarını devreye koyabilmektedir (Aytaç vd. 2015: s.265). Belirli bölge ve mekânların isminin bile suç ile ilişkilendirilmesine ve korku unsurunu tetiklemesine yetmesi bu teoriye örnek niteliğindedir. Mekânda meydana gelen bozulmaların düzeltilmemesi ve önlemler alınmaması o bölgelerdeki kontrol ve denetimlerin sağlanmaması oradaki güven ortamını da etkilemektedir.

Kırık Camlar Teorisi

Kırık cam teorisi yirminci yüzyılın sonlarına doğru Wilson ve Kelling tarafından geliştirilmiş suç mağduriyet korkusunun nedenlerine açıklık getiren teorilerdendir. Teoriye göre güvenlik sorununun yeniden gündeme alınması ve öneminin anlaşılması gerekli bir durumdur. Teori suç ve düzensizlik arasındaki ilişkiye eğilmiş olup aralarında olumlu bir korelasyon oluştuğunu savunmaktadır. Suçun düzensizlik ortamında üretildiği ve bu ortamdan beslendiği vurgusu vardır. Teori kırık camlardan hareketle suçun unsurlarından olan mekânsal düzensizliklerin, eksikliklerin suça ortam oluşturmalarından hareketle açıklamalar yapmaktadır. Teori kırık camların olduğu ve terk edilmiş yapıların olduğu yerlerde kontrolün sağlanmadığının ve ihmal edilmişlik hissini hâkim olduğunun anlaşılması ile suç işleme potansiyeli olan suçluların bu alanlara konuşlandığını savunmaktadır. Bu durumu bilen kişilerin bu mekânlardan uzak durmaya özen göstermeleri neticesinde artık o mekânların suç mağduriyet korkusu için en ideal alanları oluşturduğu belirtilmektedir (Doğan, Sevinç, 2011: s.30).

Teoriyi açıklamak için yapılmış araştırmaların birin de Kaliforniya'nın iki ayrı semtine park edilmiş iki araç üzerinden deneyler yapılarak sonuçları gözlemlenmiş ve kuram oluşturulmuştur. Birinci arabanın bırakıldığı yerde aracın bazı parçaları eksik şekilde park edilmiş ve kısa bir süre sonra insanların bu aracın diğer değerli parçalarını da söktüğü görülmüştür. Arabanın değerli parçalarını çalan ya da arabaya zarar veren kişilerin aile üyeleriyle birlikte bu eylemleri yaptığı ve kısa bir süre içerisinde aracın bütün parçalarının alındığı gözlemlenmiştir. İlginç yönlerinden biride bu eylemleri yapan kişilerin iyi giyimli beyazlardan oluşmasıdır. Diğer araç ise herhangi bir eksikliği olmadan park edilmiş ve çok uzun süre bırakılmış ama araca herhangi bir hasar verilmemiştir. Bunun üzerine deneyi gerçekleştirenlerce arabanın camı parçalanmıştır. Araştırma sonucunda ikinci araç da birinci araç gibi tahrip edilmiştir. Yine tahrip edenlerin çoğunun iyi giyimli beyazlardan oluştuğu gözlemlenmiştir. Wilson ve Kelling gerçekleştirdiği deneyin neticesinde, bakımsız ve sahihsizlik hissi uyandıran mallara zarar vermenin eğlence unsuru olarak görüldüğü sonucuna varmışlardır. Fiziki çevredeki mevcut eksiklikler, bozukluklar suç için uygun koşullar oluşturmaktadır (Doğan, Sevinç, 2011: s.30,31). Kentlerde mevcut aydınlatma ve çevresel bakımların eksik olması buralarda güvenlik önlemlerinin alınmaması hem suçu hem de suç mağduriyet korkusunu tetiklemektedir.

Bir başka araştırmaya göre de; araştırmaya katılan katılımcıların mekânsal koşullardan dolayı suça maruz kalmaktan korktukları sonucuna ulaşmıştır. Mekânlardan kaynaklı risk algısının değerlendirilmesi sonucunda çevrenin güvensizlik ve suç potansiyeli barındırması durumunda mağduriyet korkusunun artmasına olanak verdiği tespit edilmiştir (Erkan Çolpan 2018: s.326). Suçun mekânla ve mekânın özellikleriyle ilişki içerisinde olduğu ve suç artışının da bu unsurdan etkilendiği görülmektedir.

Sosyal Kontrol Modeli

Toplumsal kontrol teorisi, düzensizlik teorisinden hareket etmekle birlikte daha çok sosyal çözümler üzerinden suçu ve suç mağduriyet korkusunun nedenlerini açıklamaktadır. Toplumsal bağlarda meydana gelen kopmalar suça karşı duyarsızlık gelişmesine neden olmaktadır. Toplumda mevcut toplumsal yardımlaşmaların, dayanışmaların ve güven ortamını sağlayan enformel kontrolün olduğu, bununla birlikte formel kontrollerin sağlanması görevinin de kolluk kuvvetlerince sağlandığı ve kamu kurum ve kuruluşlarının güvenlik ortamını sağlamak için üzerlerine düşen görevleri

yaptığı ortamlarda memnuniyetin yüksek olduğu, güvensizliğin olmadığı ve suç mağduriyet korkusunun da düşük seyirlerde olduğu savunulmaktadır (Karakuş, 2013: s.5). Buna göre güvenliğin sağlanmadığı, sosyal kontrollerin az ve eksik olduğu yer ve durumlarda da suç mağduriyet korkusunun artış göstereceğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Bireyin toplumsal ilişkileri ve bu ilişkilerde uyumlu olması ya da olmaması kişinin suç ile etkileşimini belirleyebilmektedir. Teori fonksiyonalist bakış açısından beslenmekte ve toplumsal uyum ekseninde kişilerin suç korkusuna ve güvensizlik hissine çözümler üretmektedir. Teori, bireyin toplumla olan uyum ve toplumsal kurumlarla kurduğu ilişkilere göre suç olgusuna açıklık getirmeye çalışmaktadır (Kızmaz, 2005: s.165). Toplumsal kontrol teorisinde; bireylerin kendi aralarındaki bağları, bireyin toplumla olan bağları ve bu bağların işleyişi önem kazanmaktadır. Bireyin toplumsal normlara bağlılığı ve geleneksel kurumların devamlılığı ve bu kurumlarla olan ilişkileri suç mağduriyet konusunda kalkan görevi görmektedir. Bu kalkanlar zarar gördüğünde ise bu suç mağduriyet korkusunun artmasına neden olmaktadır. Birey toplumsal uyum mekanizmalarının görevlerini yerine getirdiğini düşündüğünde kendisini güvende hissedecek ve suç mağduriyet korkusunda azalmalar görülebilecektir.

Sosyal Problem Perspektifi (Medyanın Etkisi Modeli)

Toplumsal problem perspektifi, suç mağduriyet korkusunda etkili olan nedenlerin topluma yansıyan olayların, toplum tarafından değerlendirme şekline kaynaklandığı vurgusu yapılmaktadır. Teorinin suçun türüne bakış açısı, değerlendirme şekli ve yorumlama unsurları üzerinden suçun etkilerinin anlaşılmasına çalışmasını konu etmektedir. Suçun işlenme durumundan farklı olarak suçun algılanma şekli daha çok önem arz etmektedir. Teorinin bugünkü en iyi yansıtıcısı medyadır. Gelişen dünyada hızla gelişmeye devam eden teknolojik ürünlerin en yaygın izleri medyada görülmektedir (Karasu, 2017: s.51). Medya, sahip olduğu geniş ağ sayesinde suçun yayılmasına ve etkilerinin devamlılığına ve çok fazla kişiyi etkileme gücüne sahiptir. Bu güç onu toplumsal problem perspektifinde önemli bir yere yerleştirmektedir.

Medya, araçları haber yaparken suç ve suç unsurlarının sayısal verilerinin artışını sunmakta ve haberin sunulmuş şekli ile de dikkatleri üzerine çekmektedir. Günlük hayatın içerisinde suçun şeklinin ve artış miktarının korkutucu boyutlara ulaşması bireylerin korkmalarına ve kendilerince tedbirler almalarına ama yine de kendilerini güvende

hissetmemelerine neden olmaktadır. Birey haberlerle elde ettiği bilgilerden hareketle risk faktörlerini kendi açısından analiz etmekte ve eğer bu risk faktörleri kendisinde de mevcutsa ciddi boyutlara varabilen suç mağduriyet korkusu geliştirebilmektedir. Medyanın bireyde oluşturduğu korkunun en genel örneği bireyin sürekli güvende olup olmadığını kontrol etmeye çalışmasıdır. Bundan sonraki yaşamında birey ıssız yerlerden daha çok korkmakta şüpheli gördüğü durum ve kişilerde kaçınma davranışlarını hayatının her alanına yerleştirmektedir. Bireyde suç korkusu arttıktan sonra kendisini savunmasız, güçsüz ve suç karşısında korumasız hissetmektedir (Solak, 2015: s.30). Mevcut güvensizlik ve savunmasızlık durumları suç mağduriyet korkusunu beslemekte ve artırmaktadır.

Medya üzerinden verilen haberlerin seçilerek ve yeniden düzenlenmesi sonucunda halka sunulması sık karşılaşılan bir durumdur. Suçla ilgili bir durum veya olay aktarılırken en çarpıcı özelliklerinin aktarılması suç mağduriyet kokusunu tetiklemektedir (Özaşçılar, Ziyalar, 2009:8). Güvenlik ihtiyacı birey için önemli bir unsurken medyadaki sunumlar bu ihtiyacın karşılanmadığını vurgulayarak bireylerin korku duymasına neden olabilmektedir. Medya olayları halka aktarırken haber değerinin ve izlenme oranının artması için haberlerin dramatik olmasını sağlamakta ve derin etkiler bırakmasına neden olmaktadır. Bu etkilerden birisi de haber değeri olan olayların etnik temelden verilmesi halidir. Bu durum toplumda ayrışmalara neden olmaktadır (İmamoğlu, vd. 2015: s.275).Medya, toplumsal problem perspektifini kullanma şekli olarak, halkı suç ve suç mağduriyetinden haberdar olma noktasında ve halkın bilgi edinmesi üzerinde etkileri ciddi boyutlara ulaşabilen iletişim araçlarını elinde bulundurmaktadır. Hal böyle olunca medya kuruluşları; söylemleri, haberleri yansıtma şekilleri ve kullandıkları yöntemlerle suç mağduriyet korkusunun artmasına hizmet eden bir unsur haline gelebilmektedir.

Bulgular

Suç mağduriyet korkusu konusunda yapılan yüksek lisans tezinin² mülakat yöntemiyle ulaşılan verileri üzerinden suç mağduriyet konusuna bakıldığında; 50 kişi ile gerçekleştirilmiş olan bu yarı yapılandırılmış mülakatlardan elde edilmiş sonuçların, suç mağduriyet korkusu konusundaki teorileri destekler nitelikte olduğu görülmüştür. Bu

² Yavuz, Yıldız (2019) "Suç Mağduru Olma Korkusuna Sosyolojik Bir Bakış (Ankara İli Örneği)" Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

çalışma Ankara ilinde yapılmış, katılımcıların kadın ve erkek, farklı yaş grubu, farklı eğitim düzeyi ve farklı mesleklerden seçilmiştir.

Katılımcıların cevaplarından doğrudan mağduriyet deneyimlerinin ölçülmesine ilişkin alınan cevaplar ile 20 kişinin daha önce suça maruz kaldığı ve bunlardan 16'sında suç mağduriyetine ilişkin korku oluşturduğu sonucuna varılmıştır. Geriye kalan katılımcılar ise suça maruz kalmadıkları için doğrudan mağduriyetten ne derece etkilendikleri tespit edilememiştir. Yine de “Eğer daha önce bir mağduriyet yaşamış olsalardı bu durum mağduriyet korkusu oluşturur muydu?” sorusuna büyük çoğunluk olumlu cevap vermiştir. Verilen cevaplardan korkuyu en net açıklayan cevapta mağduriyet yaşamış kişinin o esnada çalan bir şarkıyı başka bir mekânda duyunca panik ve korku yaşamasına ve aynı olayı tekrar yaşayacağından duyduğu endişe halini belirtmiş olmasıdır. Elde edilen veriler doğrudan mağduriyet yaşamış kişilerin daha çok mağduriyet korkusu yaşadığını ortaya koymaktadır. Katılımcılardan alınan cevaplar doğrultusunda dolaylı mağduriyet deneyiminin mağduriyet korkusuna etkisine bakıldığında 39 kişinin dolaylı mağduriyet hikâyesi olduğu ve bunların 32'sinin de bu mağduriyet durumlarından dolayı korku duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Yakın çevrelerinde mağduriyet deneyimi olan kişilerin suç mağduriyet korkusu oluşturduğu sonucuna varılmıştır.

Toplumsal problem perspektifiyle ilgili yapılan çalışmada; medya ve iletişim araçlarının haber sağlama tarafının sorgulanıp sorgulanmadığı ve doğruluğuna güvenilip güvenilmediği ve bu haberlerin halk üzerindeki etkisi anlaşılmaya çalışılmıştır. Ulaşılan sonuçlardan birisi haber edinme kaynaklarına güvenin yitirildiği bu yüzden haberlerin sorgulansa dahi doğruluk payının düşük olduğu yönündedir. Bazı haber edinme araçları diğerlerinden daha güvenilir bulunsa da haberin doğruluğunu kontrol edebilme durumun güç olmasından dolayı genel olarak güvensizlik verdiği düşüncesi mevcuttur. Özellikle birincil durumlarda yaşanılmış ya da tanık olunmuş bir haberin doğruluktan uzak bir yöntemle sunulmasına tanık olmuş kişilerce medyaya güven duyulmaması kaçınılmaz sonuçlardan olmuştur. Medya üzerinden sunulan haberlerin çarpıcılık unsuru için dramatize edilip yeniden oluşturulmasının hem doğruluktan uzaklaşmasına hem halkın güveninin sarsılmasına hem de suç mağduriyet unsurunun tetiklemesini ve bunla birlikte halkın mağduriyet korkusu yaşamasına neden olduğu anlaşılmıştır.

Katılımcıların savunmasızlık ya da incinebilirlik teorisiyle ilgili soruya verdiği cevaplardan savunmasızlık denilince kadınlar, yaşlılar ve çocuklar başta olmak üzere

dezavantajlı grupların daha çok savunmasız oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Kendini koruma gücünden ve bilincinden yoksun insanların savunmasız oldukları katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belirtilmiştir. Kentin, kır yaşamına oranla insanları daha çok savunmasız hissettirdiği verilen cevaplar arasındadır. Yoksul ya da eğitimsiz insanların daha çok savunmasızlık yaşadıkları da anlaşılmıştır. Bununla birlikte artık günümüzde terör eylemi gibi durumlarda herkesin savunmasız olduğu ve incinebilirlik kazandığı sonucuna da ulaşılmıştır. Çünkü eylemlerin yeri zamanı ve kimleri etkileyeceği bilinmemektedir.

Kişilerin gündelik yaşamlarından ve yaşam tarzlarından dolayı mağduriyet yaşama durumu çok belirgin sonuçlar saptanamasa bile bireylerin yaşam şeklini etkileme durumundan dolayı önemini korumaya devam etmektedir. Terör eylemleri için bakıldığında rutin aktivitelerin eylemlerin gerçekleştiği tarihlerde daha fazla etki alanı varken olaylar durulmaya başlandığında etkisi azalmaktadır. Fakat yine de rutin aktivitelerinden dolayı mağduriyet yaşamış kişilerin daha sonraki dönemlerde rutin aktivitelerinde bazı kısıtlamalar ve tedbirler almaya yöneldiği görülmüştür.

Kırık camlar teorisi için sorulan sorulardan alınan cevaplar ile teoriyi destekler nitelikte korkular geliştirildiğini ortaya koymuş ve bunları önlemeye yönelik tedbirler geliştirildiği görülmüştür. Mekânsal düzlemde aydınlanmanın, güvenliğin yetersiz olmasının, bakımsız ve terk edilmişlik hissi oluşturmasının, tahrip edilmiş yerlerin olmasının o mekânlardan uzak durulmasında ve o mekânların korku unsuru barındırdığının düşünülmesinde etkili olduğu anlaşılmıştır. Bununla birlikte bazı mahallelerin; (Örneğin, Ankara da Çiçin mahallesi gibi) artık suçluların konuşlandığı alanlar olarak anıldığı ve o mahallelerin adının dahi korku unsurunun duyulması için yeterli olabileceği de görülmüştür. Kişiler bu tür alanlardan uzak durarak kendilerini korumaya çalışmakta ve bu alanlardan korktuklarını ifade etmektedirler.

Toplumsal düzensizlik kuramının katılımcılar üzerindeki etkisine bakıldığında katılımcıların toplumsal deformasyonların ister fiziki ister sosyal olsun korku unsuruna neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fiziki faktörlerden kaynaklı düzensizliklerin o alanlarda ciddi etkilere sahip olduğu ve bireylerde kötü izlenimler oluşturduğu görülmüştür. Sosyal deformeler konusunda ise toplumsal güvensizlik, sosyalizasyondan kopmalar ve bireylerin toplumsal bağlarında zayıflamalara neden olduğu saptanmıştır. Düzensizlikle ilişkilendirilen nüfus yoğunluğu çözümlerin sebepleri arasında

gösterilmiştir. Toplumu bir arada tutan bağların zayıflaması ya da kopması toplumda suç mağduriyet korkusuna sebebiyet veren bir unsur olduğu görülmektedir.

Toplumun kendini onarmasını sağlayan önemli etmenlerden birisi de toplumsal kontrol mekanizmalarıdır. Bu kontrol mekanizmalarının işlevini yerine getirmemesi beraberinde çözümler, bozulmalar ve yıkılmalar getirmektedir. Katılımcılara sorulan kontrol mekanizmalarının işlevinin aksaması ya da çalışmamasının kişi üzerinde olumsuz etkisinin yanında korku duyulmasına da neden olduğu anlaşılmıştır. Toplumu bir arada tutan sosyal yardımlaşma ve dayanışma gibi kolektif ruhu oluşturan unsurların zarar görmesi her geçen gün daha çok hissedilen bir etki alanına sahiptir. Kişilerin toplumsal güvensizlik duygusu yaşamaları ve toplumsal olaylara karşı duyarsız kalışları toplumsal kontrol mekanizmalarının işlevlerinin çalışmamasından kaynaklanmaktadır.

Sonuç

Toplumsal sorunların başında suç gelmektedir. Çünkü suç toplumsal dinamiklerin yıkılmasına karşılık gelen tehditler barındırmaktadır. Bunun yanı sıra suç eylemi suça maruz kalanlar üzerindeki etkisiyle ölçüldüğünde toplumsal alanda suç mağduriyet korkusu oluşturduğu görülmektedir. Kişilerin suç karşısında mağdur olabileceklerini düşünmelerine ve korku duymalarına neden olan suç mağduriyet korkusu önemli bir konudur. Mağduriyetin giderilmesi ve önlenmesinin önemi her geçen gün daha çok anlaşılmakta bu yüzden buna yönelik çalışmalar artırılmaktadır. Toplumsal bağların zedelenmesinin ve bireylerin toplumsal alandan uzaklaşmalarının engellenmesi, toplumdan yabancılaşmaya mahal verilmemesi için toplumsal etkileri olan suç mağduriyet konusu göz ardı edilmeden dikkatli bir şekilde araştırılmalı ve çözüm önerileri geliştirilmelidir ki toplumsal etkileri minimize edilebilsin.

Suç mağduriyet korkusunun tetikleyicilerinden birisi olan terör eylemleri toplumsal alanda korkunun artmasına neden olmaktadır. Terör yıkım ve tahrip amacı yüksek olan intihar saldırılarıyla halkı korkutma ve yıldırma politikaları izleyerek istediğini elde etmeye çalışmakta ve eylemlerinde bu hedefi gütmektedir. Ne zaman nerede olacağını bilinmemesi ve özellikle halkın yoğunlukta olduğu yer ve zamanın, eylemler için seçilmesi kişilerin kalabalıklardan korkmalarına ve bir sürede olsa hayatlarında kısıtlamalara gidilmesine neden olmaktadır. Sosyal hayattan uzaklaşma ve toplumdan kopma, kişilerin daha çok korkmalarına neden olmaktadır. Bu tepkilerin

eylemlerin sık yapıldığı zamanlarda daha fazla gözlenebilir olduğu görülmektedir. Terör eylemlerinde hasarın daha büyük olması için intihar edecek kişilerin büyük şehir merkezi gibi kalabalıkları ve zararın boyutunu yükselteceğini düşündükleri yerleri seçtikleri görülmektedir. Bunu yapma amaçları ise daha çok yankı uyandırmaktır. Burada intihar eden eylemcinin öleceğini bile bile eylemi gerçekleştirmesi söz konusudur. Eylemlerin büyük yankı getirmesi için medya ve iletişim araçları kullanılmaktadır. Olayın aktaranı durumunda olan medyanın haberi sunuş şekli toplumsal alanda korku unsurunun artmasına hizmet etmektedir. Zaten terörün iki amacı bulunmaktadır. Eylemde ölenlerden ya da hasardan ziyade bunun etkilerinin büyük olmasına daha çok önem verilmektedir. Çünkü halka aktarılan ve olayın vahametini anlatan durum halkın korkmasına neden olmakta ve terörün hedeflerine ulaşması için korku unsuru işlev görmektedir. Terör eylemlerinin en çarpıcı yanı, olayla doğrudan ilgisi olmayan masum insanların zarar görmesidir.

Literatür taramalarından sonra suç mağduriyet korkusu konusunun teorik çerçevesinin hangi değişkenler üzerinden oluştuğuna teorik düzlemde bakılmıştır. Mağduriyet korkusunun nedeni olarak yaşanmış mağduriyetleri baz alan mağduriyet modelinde doğrudan ve dolaylı mağduriyet geçmişinin korku oluşturma unsuru olarak ele alındığı görülmüştür. Savunmasızlık teorisi, kişilerin suç karşısında korunmasız ve güçsüz olmalarının ya da öyle hissetmelerinin daha çok suç korkusu duyulmasına neden olduğunu ve mağduriyet korkusunun nedeninin de bu olduğuna dikkat çekmektedir. Rutin aktiviteler teorisi bireylerin günlük yaşamlarından ve yaşam tarzından dolayı suç ve suçlularla karşılaşma durumlarının daha olası olduğu ve bunun suç mağduriyet korkusuna neden olup var olan korkuda da artışa neden olduğu vurgulanmaktadır. Düzensizlik modelinde toplumda mevcut bozulmaların sosyal ve fiziki yönlerinin olduğu ve bu durumun suç mağduriyet korkusunu arttırdığı ileri sürülmektedir. Kırık camlar teorisinde ise düzensizlik teorisinden hareketle çevresel faktörlerin tahribatından sonra bu bölgelerin suçlulara açık alanlara dönüştüğü görülmektedir. Halkın da bunu bildiği için bu alanlardan uzaklaştığını ve bu alanların varlığının suç mağduriyet korkusu yaşamlarına neden olduğunu belirtilmektedir. Toplumsal kontrol modelinde toplumu bir arada tutan kontrol mekanizmalarının işlevsel olarak bozulması durumunda ve toplumsal kurumların görevlerini yerine getirmemesi durumunda kişilerin daha çok güvensizlik hissederek suç mağduriyet korkusu yaşayacakları belirtilmektedir. Sosyal problem perspektifinde ise suçun etkilerinin toplumsal boyutunun yansıtıldığı ve bunun daha çok mağduriyet korkusu oluşturduğu savunulmaktadır. Günümüzde suçu yansıtma

araçlarını elinde bulunduranın medya olması, bu işlevin onun üzerinden yürütülmesi ve halkta korku oluşturmaya neden olması yönüyle medya suç mağduriyet korkusunun halk arasına yayılmasında ve artmasında kullanılmaktadır. Teorilerin hepsi suça neden olan ya da suçun daha kolay işlenmesine neden olan faktörler üzerinden suç mağduriyet korkusunu artıran unsurları tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Yapılan mülakatlardan elde edilen sonuçlar teorik çerçevenin ileri sürdüğü unsurların suç mağduriyet korkusunu artırdığı yönündeki savı destekler niteliktedir. Kişilerin güvensizlik duygusu ve toplumdaki kopmaya başlaması da suç mağduriyet korkusunun toplumsal boyutunu açıklamakta ve nasıl iyileştirileceğini ortaya koymaktadır. Bireyin toplumsal kurumlarla ilişkisi ve bu kurumların işleyişi suç mağduriyet korkusunun azaltılması için önem verilen konular arasında olmalıdır. Çevresel koşulların düzeltilmesi ve gerekli güvenlik önlemlerinin alınması da korkunun önlenmesine hizmet edecek faktörlerdendir. Hassasiyeti olan veya savunmasız olduğu düşünülen grupların dezavantajlarını giderici çalışmalar yapılması, bu grupların suç mağduriyet korkusunu azaltacak bir durum olacaktır. Kontrol mekanizmalarının toplum içerisindeki etkisi göz önüne alınarak bu alanlarda iyileştirmeler ve uyum çalışmalarının yapılması ile suç mağduriyet korkusunun azalmasına yardımcı olacaktır. Medya perspektifinde ise sunulan haberlerin doğruluk ve güvenilirlik düzeyine dikkat edilmesi ve terör eylemlerinin aktarıldığı haberlere ekstra dikkat edilmesi medyanın korkuyu yayan unsur olmasının önüne geçilebilmesi için gerekli önlemlerden olacaktır.

Kaynakça

- Açıkgöz, R. (2013). İntihar Saldırıları: Terör mü Özgürlük Arayışı mı? Akademik İncelemeler Dergisi (Journal of Academic Inquiries), 8(2), 303-330.
- Açıkgöz, R. (2016). İntihar Saldırıları ve Terörizm İlişkisi Üzerine Eleştirel Bir Değerlendirme (Filistin Örneği). Mukaddime, 7(2), 321-340.
- Arıkoğlu Ündücü, C. (2011, Ocak). Uluslararası Sistem ve Terörizm Arasındaki İlişki, Elektronik Siyaset Bilimi Araştırmaları Dergisi, 2(1), 1-20.
- Aytaç, S. Derdiman, R. C. Baştürk, Ş. & Öngen, B. (2015). Kent Güvenliği Olarak Suç Korkusu: Bursa Örneği, Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi, 3(3), 259-267

- Biliç, Ş. (2014). Mahkûmların Suç Algısı, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 8-17.
- Çardak, B. (2012, Kasım). Kadınların Suç Korkuları Üzerine Nitel Bir Çalışma. Güvenlik Bilimleri Dergisi, 1(1), 23-45.
- Çolaklar, I. & Solak, N. (2017). Suç Korkusu: Tanım, Ölçüm ve Belirleyiciler. Nesne Psikoloji Dergisi, NPD, 5(10), 311-328.
- Çolpan Erkan, N. Sevin, B. (2018) "Suç Korkusu Konusunda Bir İnceleme: Kadıköy Örneği", Planlama(TMMOB Şehir Planlamacıları Odası), 28(3):315–327
- Doğan, H. İ. Sevinç, B. (2011). Suç Teorileri ve Şehir Güvenliği: Bitlis İliyle İlgili Genel Bir Değerlendirme. Polis Bilimleri Dergisi, 13(4), 27-54.
- Durkheim, E. (2013). İntihar. (Z. İlkelen, Çev.) İstanbul: Pozitif Yayınları,
- Düzgün, Ş. (2007, Kasım-Aralık). Suç Olgusuna Teorik Yaklaşımlar Ve Disiplinlerarasılı, TMMOB Ankara Şubesi Bülteni, s. 4-10
- Erdem, H. (2015, Kasım). Ahlak Ve Suç Korkusu, Suç Korkusu Kongresi, 250-273. Ankara: Serya Yayıncılık.
- Göger, İ. H. Şenol D. (2017), "Toplumsal Bir Olgu Olarak Suç: Sosyolojik Bir Analiz", Journal of Current Researches on Social Sciences (JoCreSS), Cilt:7, Sayı:2, ss.191-208.
- Irmak, F. ve Kahya, Y. (2014). Amerika Birleşik Devletleri'nde Terörizm Ve Terörizm Korkusu: 11 Eylül Terör Saldırılarınin Öncesi Ve Sonrasına İlişkin Bir Analiz. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 7(33), 315-324.
- İçli, T. G. (2001). Kriminoloji (Dördüncü Baskı b.). Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- İmamoğlu, H. V. Şahin, A. & Genç, Y. (2015, Kasım). Medya Aracılığıyla Yayılan Etnik Kimlik Olgusunun Psiko-Sosyal Açından Suç. Suç Korkusu Kongresi Bildirisi, 274-288. Ankara: Serya Yayıncılık.
- Kafes, V. (2011). Ceza Hukukunda Mağdurun Zararının Giderilmesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 60(1), 83-156.
- Karakuş, Ö. (2013, Haziran). Suç Korkusunun Sosyolojik Belirleyenleri: Sosyal Sermaye Mi? Sosyal Kontrol mü? Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14(1), 1-19.

- Karasu, M. A. (2017). Kentsel Mekânda Suç Korkusu –Şanlıurfa Örneği-. Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, 20(1), 41-76.
- Katoğlu, T. (2012). Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 61(2), 657-693.
- Kazan, H. (2012). Terör Medya İlişkisi ve Medyada Terör Haberciliği, Güvenlik Stratejileri Dergisi(24), 109-147
- Kızmaz, Z. (2005, Aralık). Sosyolojik Suç Kuramlarının Suç Olgusunu Açıklama Potansiyelleri Üzerine Bir Değerlendirme. C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, 29(2), 149-174.
- Kul, M. (2009). Toplumda Suça İlişkin Korkunun Yapılaşması, Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ömeroğlu, Ö. (2012). Suç korkusu, Cezanın Çaydırıcılığı Ve Küçük Suçlar. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, XVI(4), 329-370.
- Özaşçılar, M. & Ziyalar, N. (2009). Suç Korkusu: İstanbul'da Yaşayan 18-25 Yaş Grubu Üniversite Örenciklerinin Mağdur Olma Riskleri Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Adli Bilimler Dergisi, 8(1), 7-17.
- Öztoprak, Y. Lux, K. M. Gürsesli, S. İpek, Z. Sezgin, B. G. Göloğlu, C. & Bağ, B. (2017, 11 9).
Çocukların Sokakta Oyun Oynamalarına İzin Verilmemesi Ebeveynin Suç Korkusu
İlişkisi.Başkent.edu.tr:<http://tip.baskent.edu.tr/kw/upload/464/dosyalar/cg/sempozyum/ogrsmpzsnm13/13.S20.pdf> (Erişim Tarihi: 24.10.2019)
- Öztürk, M. (2015). Medya Ve Suç Korkusu Arasındaki İlişki, The Journal of Academic Social Science Studies (36), 251-263.
- Öztürk, M. Kocacık, F. (2016). Suç Korkusu ve Risk Algısının Toplumsal Cinsiyet Açısından İncelenmesi. International Journal Of Human Sciences (13).
- Polat, A. Gül, S. K. (2010). Kriminoloji Araştırmalarında Mağdur Anketlerinin Yeri Ve Önemi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7(1), 1290-1310.
- Solak, Ö. (2015, Kasım). Gündelik Hayat Sosyolojisi Açısında Suç Ve Suç Korkusu, Suç Korkusu Kongresi Bildirisi, 13-34. Ankara: Serya Yayıncılık.

- Şenol, D. Erdem, S. Erdem, E. (2016). IŞİD: Küresel Bir Terör Örgütü. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 26 (2) , 277-292.
- Türk, B, Hamzaoğlu, N. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Terör Mağduru Olma Korkusunun Değerlendirilmesi: İstanbul Örneği, OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 10 (17)
- Uslu, F. (2013). Çağdaş Ceza Adaleti İçinde Mağdur, Ankara Barosu Dergisi (4), 241-260.
- Usta Baki, B. (2015, Kasım). Kadınları Gündelik Hayatta Suç Korkusu Ve Başetme Stratejileri: Şentepe ve Namık Kemal Mahallesi Örneği. Suç Korkusu Kongresi Bildirisi, 64-80. Ankara: Serya Yayıncılık.
- Utma, S. (2015, Kasım). Suç Korkusu Ve Medyanın Suç Korkusunun Oluşmasına Etkileri. Suç Korkusu Kongresi Bildirisi, 499-508. Ankara: Serya Yayıncılık.
- Ünal Reşitoğlu, H. (2017). Diğerleri için Duyulan Suç Korkusu. Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi , (41) , 145-160.
- Yavuz, Y. (2019) “Suç Mağduru Olma Korkusuna Sosyolojik Bir Bakış (Ankara İli Örneği)”
Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Yıldırım, F. (2012). Gençlerin Yaşamında Bir Sosyal Savunmasızlık Olarak “Sosyal Adaletsizlik”: Yaşam Dönemi Yaklaşımı, Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 21-34.
- Yücel, M. T. (2009). Suç Korkusu Ve Etkisinin Nötrleştirilmesi, TBB Dergisi (83), 278-301.